

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Ηρώτ. IV, 48/1970

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

7-1-70 / 3-3-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... *Ανάρχηραν*
(παιλαιότερον ὄνομα: *Βράβορη*), Ἐπαρχίας ... *Δωδώνης*
Νομοῦ ... *Ἰωαννίνων*
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Πέτρος*
Σρηφ. Κομνίκαι ἐπάγγελμα ... *Διδάσκαλος*
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... *Δεξαμενῆς 16 Ἰωαννίνα*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... *1 1/2 ἔτη*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... *Πωρ/τος Νικολαίου*
... *Τζωμάι* ... *Πρόεδρος Κοινότητος*
ἡλικία ... *74* ... γραμματικαὶ γνώσεις ... *Αποδοτικοί*
... *Σχολεσφείου* ... τόπος καταγωγῆς (*Βράβορη*) *Ανάρχηροι*
... *Δημήτριος* ... *Εὐαγγ. Ζακείρης* ... *Ἰωάννης* ... *Ἰωάννης*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *Διὰ ἑωραίων Μέγα χωρὰ - Βόμποι, διὰ βοσκὴν Κόδοβι*
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *Ἐνηλλάσσοντο τα Μέγα μετὰ Βόμποι*
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
... *Εἰς τὰν χωρικοὺς*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ;
... *Τὴν διαμοιράζει μετὰ τὸν γάμον καὶ τὸ τέκνον*

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

..... *Ἀμφότεραι (καὶ εἰς τὴν ἀμφοτεργίαν)*

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .....

..... *Νοεῖ*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

..... *Δὲν ὑπάρχον*

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) .....

..... *Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...*

- 3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) .....

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερίσμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

..... *Δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο, φοιτᾷ, μὰ δὲ αὐτοχέρεια μόνη τῇ*

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

..... *Ὀχι*

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .....

..... *Ἰ. ὠ. ἀντικα - Ἀλβανία - Αἰγύπτου - Ρουμανία - Ἀμερική*

- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

..... *Διέμεναν μανίμως - ἔχιναντο ἔμωροι*

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) γλῶσς (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ, κλπ.) δι' ὀργώματος;...

Παλαιότερον... α. α. χειρὶ φέρεται...
ἐλιωαίνοντο διὰ ζωϊκῆς κοπρίας...
βοῶν... αἰγοπροβάτων... ἀρόχων κ.τ.λ.

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;... 1945

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;...

Δὲν... χρησιμοποιοῦνται

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε, τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεα αὐτοῦ;...

Δὲν... χρησιμοποιεῖται

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1960... δὲ γέγονε χωράφια
3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1945

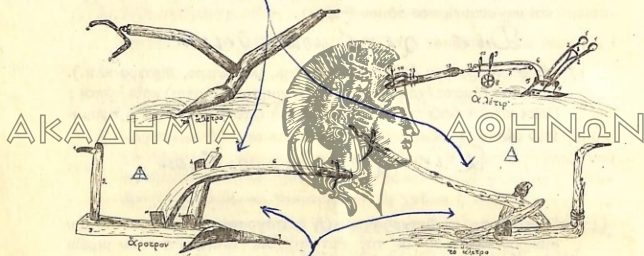
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... *Ο.χ.ι.*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... *1957*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκεύαζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

*Ἰταδεῖος χωρικός μόνος τῶν
κατασκευάζει τὸ ἰδ. μόνος τῶν
ξύλινον ἄροτρον*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χειρὸς ἀνδρ.</i>	6. <i>β.ρ.τ.α.ρ.</i>	11. ....
2. <i>Μετ. χειρὸς ἀνδρ.</i>	7. <i>ἀντιπρο. ὠρό. τ. ο.</i>	12. ....
3. <i>χειρὸς ἀνδρ.</i>	8. <i>φ. τ. ε. ρ.</i>	13. ....
4. <i>φ. τ. ε. ρ.</i>	9. <i>φ. ν. ν.</i>	14. ....
5. <i>β. ρ. α. δ. ρ.</i>	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

... Τὸ... ὑνί... τοῦ... ξυλίνου... ἀρότρου... ἦτο
... καὶ... εἶναι... μιᾶς... μορφῆς... διαίτη...
... ἀροτρίασιν... ὅλων... τῶν... χωραφιδῶν... ὡς... καὶ... ὡς...

ὑνί

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... ἄχνημα.

ῥομφαία

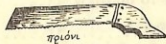
6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ...

... Ἐκ... ξύλου... σχήματος...
... ῥομφαία...

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.)...

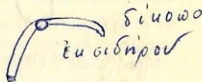
... ῥομφαία, ἀρίδα, ξυλοφαῖ, σκεπάρνι
... δίκροτο...

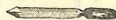
πριόνι

ἀρίδα

δίκροτο
ἐκ σιδήρου

ρνί ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

σκεπάρνι

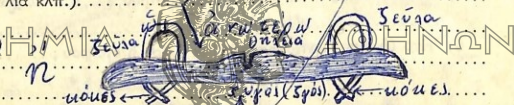
8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... Βόες... (ἰ.ω.ω.ω.).....

β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; ..... Δύο.....

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμά με δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... Εἶναι ἀναγκαῖος.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

..... ὡς ἀνωτέρω.....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

..... σιδερένιος λουριά.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζῶου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

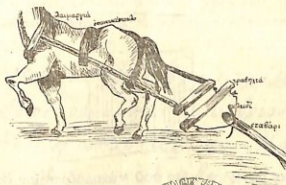

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την όποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργανον) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἄρουρου ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας .....

ὁ ἄνδρας ἢ ἡ γυναῖκα αὐτ. ἐξ. ἐλ. ὁ ἄνδρας
ἢ καὶ οἱ δύο μαζί (καὶ ὡς κατε. ὁ ἰδιοκτήτης)

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

Π. αὐτ. ρ. οὐκ. καὶ
... ὁ βοδιός, τὸ βοδιοῦν. τὸν γυμνόν, τὸν δένον
... καὶ ὡς ἐλ. αὐτ. οὐκ. τὸν ἀγέροντα...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

.....

.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον μετ' σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Τὰ ζῶα κατευθύνονται μετ' αὐτῶν...
... ὡς αὐτὸ εἶναι δεμένη ἀπὸ τὰ κέρατα καὶ...
καταλαμβάνει εἰς τὴν ἀεροστάθην

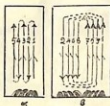

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μίας μερίδας

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσιδράδες κ.λ.π.) ;

Γίνεται εἰς σωθριές

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;

Χωρίζεται μὲ αὐλακίαι

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

Εἰς καὶ μετώδῃ

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Ἡ διάνοιξις γίνεται πλαγίως

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

..... Γίνεται χρῆσις εἰς τὰ ὠρῶτα.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

..... Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν.....

..... Σεισάριον ὄργωμα, Ὁμιώθριον ἢ σπασάριον.....

Διὰ τὸν ἀραβοσίτον τὸν Μαϊντικόν ὄργωμα

..... τέρουσι. Ἀφρίδιον διάβασμα καὶ ἀρχαῖ Μαϊντικόν ἢ σπασάριον.....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Τ. βαλάντιον - σμαλτίνιον - ριζοκτόνον οἱ σπασάριον
καὶ τὸ ὠρῶται τὸ ἄνθος (ὡρῶται ὠρῶμα καὶ ὄψιμα)

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπασάριον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐθερίετο τὸ σιτάρι. Δὲν ἐσπῶνετο μαϊντικόν
τὴν ἐνωμένην χρονίαν ὠρῶνετο καὶ ἐσπῶνετο

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχὴν; .... Αὐτὸ, ... (ἀραβοσίτος... τέρουσι)

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

..... Τὸ δισάκι, ... τὸ τσακί.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρί-
ζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ
τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .....

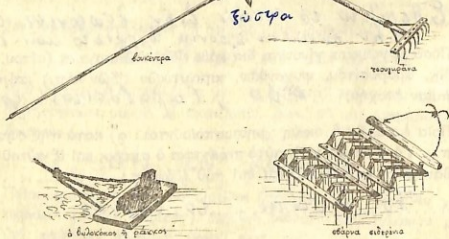
Μὲ τὴν βύσσαν καὶ βουκέντρα
βουκέντρα ἢ βύσσαν ξύσσαν

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

σβάρνισμα μὲ τούφοι αἰωοὶ, πορφυροί.

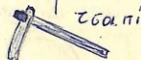
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Μὲ ἀγκύρα καὶ βύσσαν καὶ οἱ
γυναικεῖ μὲ τσαπὶ καὶ σφαίρα
γὰ' πρώτη φορά πρὶν τὸν Φεβρουάριον
ἔτσι ἀνοίγει τὸ χεῖρο μέρος

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .
 αὐτοῖμα - ζευγάνημα . . . ἀραβόσιτος . . . δικάσιμοι

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Ἡ γυναῖκα . . . τὸ παιδί . . . ἢ ἡ θυγατέρα . . .

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Δέν . . . μαζά . . . (εἰταί . . . αὐτοῦ . . .)
 . . . ἐφοχίστων . . . ἐρεμῶν . . . εἰς ἀνωτά . . . χωράφια)

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τρίφύλλι κ.ἄ. . . . .

1965 . . . γοιφύζη - ρόβη . . .
 . . . ἀνωτά . . . χωράφια . . . χωρὶς πόρτες

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. . . . .

Εἰς αὐτάματα . . .

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

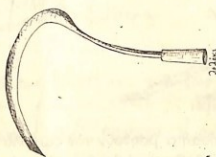
α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Μὲ τὸ δρεπάνι τὸ ὀδοντωτὸ καὶ μὲ κόψη

Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). μ.ε. μ.α.β.α.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

στεφανωτό.....ὑπόσχη.....χειρολαβή

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .....

..... Ἡ χώρα μου ἀπό σιδερέϊδες .....

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειράς, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .....

..... Ὁχι .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὃ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ....

..... Εἰς ὕψος 0,25 (μόνη ἐύρησι 0,50) .....

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ....

..... Καταμένα - Ἡ αδομια (πρὸ ἀραβοσίτου) .....

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χειρές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .....

..... Οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ .....

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

..... Ἡ χειρές γίνονται ἕνα φερό-
βοιο. Αἱ κεφαλαὶ πρὸς τὴν αὐτὴν
κατεύθυνσιν .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ....

..... χερσὶν βαρύνει .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

..... θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες
 ..... τῇ... οὐκ ἐκείναις .....

..... Δ. ἐν ὑπαρχόντων οὐκ ἐκ ὑπῆρχον ἐπαγγελματίαι .....

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι, με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκεπὴν (ἐξοκτής). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ἀνοματολογία). ....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

..... Σ. τῇ μ. ἐ. σπ. ....
 ..... χερσὶν τοῦ σώματος ....
 ..... τῇ... ὑπαρχόντων ....
 ..... εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος ....
 ..... τὰς χεῖρας μὲν γινέματα μᾶλλον .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

..... Ὁ θε., δ. ἐν... ἔδιδετο... ὑποδοχῇ.....
..... Ἀ. ἐν... ἀρχίζαν... ὁμῶς... Κυριακῇ.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

..... Ἐτραγουδοῦσαν... κατὰ... τραγουδοῦν...
..... Διὰ... φ. ο. ρ. α. ... δημοτικῶν... τραγουδῶν...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

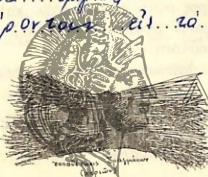
..... Δ. ἐν... ἀφήνουν...
.....
.....
.....
.....
.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

..... Ἀ. μ. ἔσπ. α. ... μετὰ... τὸν... θερισμὸν...
..... τὸ... ἔσπ. ἔσπ. α. ...
.....

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

...Ὁ...ἰ.δ.κοι...ω.ού...μ.ά.ε.ε...τ.ά...δεματι.μά
...ἡ...σά.μα...ἀ.πό...σ.ί.κα.ε...δ.έ.κ.ε...ω.ύ.ι.
...ε.ά.χ.υ.ε.ι...ω.ού...ε.ἴ.κα.ε...έ.τοι.μοι...σ.έ...χ.ε.ρ.ό-
...β.ο.ρ.α...
...1.8...χ.ε.ρ.ό.β.α.ρ.α...έ.να.ι...δ.ε.μ.ά.ε...
...Χ.ω.ρ.ί.ς...ἐ.ρ.γ.α.λ.ε.ί.α...ἴ.ε...ω.ε.ι.τ.α.ε...μ.ε.τ.α-
...φ.έ.ρ.ο.ν...τ.α.ε...ε.ἴ.ι...τ.ά...ἀ.γ.ώ.ν.ε.ι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

...Τ.ά...ἀ.φ.ή.ν.ε.ι...ε.ἴ.ι...τ.ή.ν...ἰ.δ.έ.α.ν...δ.έ.σ.ι.ν...
...δ.έ...γ.ρ.α.μ.μ.ή...ἴ.ε...ω.ε.ι.τ.α.ε...μ.ε...τ.ά...ζ.ώ.α...
...τ.ά...φ.ο.ρ.τ.ώ.ν.ε.κ...μ.ε...τ.ή...ε.ι.ρ.ά...ῶ...σ.ω.α.ν...
...τ.ά...τ.ά...μ.ε.τ.α...φ.έ.ρ.ο.ν...ἴ.ε...ε.ἴ.ι...τ.ά...ἀ.γ.ώ.ν.ε.ι...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

1965

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....φ.α.φ.κ.έ.ς.....μ.α.ι.α.....ἀ.ρ.α.ί.δ.ε.ς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ή εξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

.....Μ.έ.τ.η.κ.τ.ε.σ.α.ί.ω.α.ι.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐὰν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.....

.....Ἐ.σ.υ.ν.η.θ.ί.ζ.ε.ο.....μ.α.ι.α.μ.α.ί.ω.α.ι.....

.....δ.ι.α.τ.ρ.ο.φ.ῆ.....ε.ῶ.ν.....τ.ῆ.μ.α.κ.α.....ἀ.ρ.ο.τ.ο.....

.....μ.α.ι.α.....ε.φ.ύ.κ.ρ.ω.τ.ε.ε.....μ.α.κ.α.....τ.ο.υ.....

.....Ἐ.μ.α.θ.α.ρ.ί.ε.ο.....ἀ.ν.θ.α.ί.ς.....μ.έ.τ.ρ.ε.ς.....μ.α.ι.....Ἐ.μ.α.θ.ῆ.ν.ο.ρ.ί.....
μὲν μὲν ὁμοίως

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.)......

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Αφ' ην εκτε. αφοῦ βίβαντα κοῦσῃ
 τὰ χόρταν. μίαν ἡμέραν δια τὰ ζῆραδῃ.
 ἔπειτα τὸ ἄλλο ὡρῶν... παρατάσσεται...
 δεκαδὴ γίνεται ὡς εἰς.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

..... Μετεφέροντο εἰς τὸ ἄλώνι.....
 .....
 .....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτοὺς ;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ;

..... Ἀφ' ἧν - θεμωνιάς - ἔχει τὸ δυνάτον
 ὄψαν μεταφέρειν καὶ δεμάτια καὶ τὰ το-
 ποθετεῖ σὲ σειρὰς.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἄλωνι-
 σμὸν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι ; .....

..... Ὑπῆρχε... ὡς τρεῖς... ἄφ' ἧν
 ..... ὅμως... ἐγένετο... ὁ χωρισμὸς.....
 .....

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς
 ποίαν θέσιν ; .....

..... Ἐξω... ἀπὸ τὸ... χωριό... περὶ... καὶ
 ..... 500 μ... καὶ... ἐκείνῳ... ὁ... μαθήται... ἔχει
 ..... δυνάτον μέρος

- 5) Τὸ ἁλῶνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

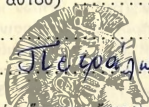
Ἀνήκει... εἰς... μίαν... οἰκογένειαν... ὅπως
ἔσιν... ἀνήκει... εἰς... δύο... ἡ τρεῖς... ἀδελφούς.
ἀναί μίαν ἡμέραν ὁ καθεύδων

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἁλῶνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Ἀρχίζει... εἰς... 15... ὁ χρόνος... καὶ... εἰς...
10 ἡμέρας λήγει.

- 7) Εἶδη ἁλωνίων (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Πετράλωνο

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἁλῶνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συγῆθας διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) ...

ἔσιν... ἀρχὴν... γίνεται...
καθαρισμός... τῶν... χώρων... με... διαφάνεια.
ὅπως... βρέξιμο... μόνον... τῶν... ραφῶν.

ἁλῶνι... βρεθῆ... καὶ... γίνῃ... ἕνα... σῶμα... διαφάνεια
καὶ... εἶναι... ὡς... ἔτοιμο... ὁ ἀρχιστῶ... ἀλῶνισμα

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἁλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

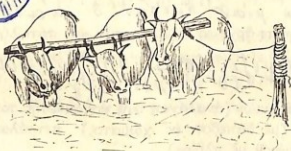
Ὅτε... γίνεται... εἰς... ὠρισμένην... ἡμέραν
καὶ... ὥραν

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἁλῶνι τῶν δερματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἁλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλῶ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰουδήποτε ἄλλον.

Μ. α. α. ... μ. ε. ρ. ι. α. ... τ. α. ... ε. ι. α. ...
 ... μ. ε. ... ι. α. ... μ. ε. ... ρ. ι. α. ... κ. α. ... ἔ. χ. α. ...
 ... μ. α. ... ε. υ. ... δ. υ. ... ν. ... σ. ... ι. ... ρ. ... α. ... τ. ... ο. ... μ. ... ε. ... ν. ... ρ. ... ο. ...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχωροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦν ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

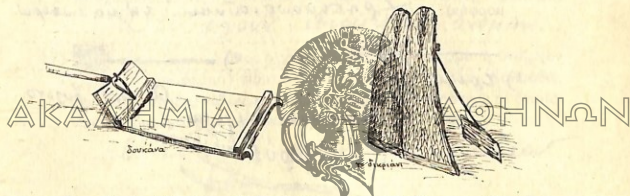
Ὁ ... ἄνδρας ... ἢ ἡ γυναῖκα ... αἰεῖται ... σὺ ...
 ἀνδρῶν (ἀνδρῶν) καὶ ... ἑρμῆς ...
 ἕνα ... μακροῦν ... διενδύνει ... καὶ ... ἴωσι ...
 ... ἑρμῆς ... ἑρμῆς ... ἑρμῆς ... ἑρμῆς ...
 ... ἑρμῆς ... ἑρμῆς ... ἑρμῆς ... ἑρμῆς ...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέντον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Μ.έ. θηρεῖς. ἀγὰ. γ.ῶ.α. καὶ ἀ.ῶ.ο. τ.ό.
β.ρ.α.ν.ί.ρ.α.ν. μ.έ. τ.ό. β.ρ.α.ν.ί.
...Ἐ.κ.τ.ός. ἀ.ῶ.ο. τ.ό. β.ό. δ.ε.α. ῶ.α. ἀ.ῡ.α.φ.ο.μ.ε
τ.ό. β.ρ.α.ν.ί. ἀ.ῶ.ο. τ.ό. γ.υ.γ.ά. γ.ι.ά. τ.ά. γ.υ.ρ.ί.δ.ο.υ.ν

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Δ.έ.ν. ἀ.ῡ.α.ν.ι.α.ν.ι. κα.ν.ί.ν. τ.ο.ῡ.τ.ο.
μ.η.χ.α.ν.η.μ.α. ἢ. ὀ.ῡ.γ.ο. ῶ.α.ρ.ό.μ.ο.ω.
.....
.....

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; .....

Πραγού... δ' αὖτε... οὐδ' αὖτε...
 μετρίαν καὶ περὶ αὐτῆς (καταφύγει τὴν...
 οὐδ' αὖτε). Τὸ μετρίαν... β' βασιλῆα...
 διαπορεύεται... διὰ καὶ χειρὸς...
 ὅθεν ἔχει καὶ αὐτὴν ἐπακοῦσαν...
 καὶ ἐπορεύεται καὶ μετρίαν... καὶ...

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά εργαλεία είναι ἐν χρῆσει; (Εἷς τινας τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ... *X-p-n-s-i-m-o-w-o-i-a-u-x-tau... ta' u-a-zw-zer-w.*

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχους :

Nov

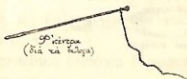
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (*὘ν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'έκντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

και πάλιν (δραστήριον με τὴν φωνήν)
βασίλειον ἀποδοχῆς.)

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν, ...

..... Λ. ε. γ. ε. τ. α. κ. .... ἀ. τ. ο. ι. γ. μ. α. - ἀ. γ. κ. ι. φ. ε. τ. α. κ.
..... ἔ. τ. α. ἀ. λ. ω. ν. ι. ....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... Δ. ε. ν. ἔ. χ. ο. υ. ν. .... ἰ. δ. ι. α. ι. τ. ε. ρ. ο. ν. .... ὀ. τ. ο. μ. α. ....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. πορπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

..... ε. ο. .... ἰ. δ. ι. α. .... ὁ .... γ. ε. ω. ρ. γ. ο. .... μ. ε. .... δ. ι. α. ι. α. ι. ο. υ. ....
..... φ. ὤ. α. ....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... Ὑ. ὡ. ἡ. ρ. χ. ο. ν. .... ω. α. ρ. α. ι. ο. ἰ. ε. ρ. ο. ν. .... ἀ. γ. γ. α. .... μ. α. ι. .... ε. π. ἡ. ρ. ο. ν.
..... ἀ. γ. ρ. κ. ε. ι. μ. ο. ω. ι. ο. ὑ. ν. ι. α. .... ὁ .... κ. ὤ. φ. α. ν. ο. ἰ. .... καὶ ὁ .... δ. ὀ. ἄ. ρ. τ. η. ς

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

..... κ. ὤ. φ. α. ν. ο. ἰ. .... ε. μ. α. ι. α. β. μ. ε. ν. ὠ. ἰ. μ. ε. τ. α. .... ἀ. ἰ. ὡ. ὁ. .... κ. ο. υ. ρ. γ. α. ἰ. ρ. ι. .... μ. ἡ. μ. ο. ς
..... ἔ. τ. ο. ἰ. .... μ. ε. ρ. ο. υ. .... καὶ .... ω. α. γ. α. τ. ο. υ. .... 0,5 - 0,7 .... ε. μ. α. ι. ο. ὅ. τ. α. ἰ.

23 -

..... ὁ δ. ὀ. ἄ. ρ. τ. η. ς εἶναι ὅμοιοι
μ. ε. τὸ σχῆμα τοῦ δ. ἰ. α. ὠ. ἄ. θ. α. γ. α. τ. ο. υ.
τῆς σ. ε. γ. ἰ. δ. ο. 24 (ὁ. ὠ. ἰ. ο. δ. ε. ς).

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν ;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

... *Ξιὰ... ἀλώνι... γιὰ... ἄρου... αὐτὰ... δημητριακὰ*

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάσιμα
μικροῦ ἀρουῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

... *Ποῖντοτε... ὑπό... τῶν μελῶν... τοῦ*
οἰκογεν. ἐκείν.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

... ἔ. τ. ὁ. ἀγώνη... ἐ. μο. αἰνί. ξ. το. μί. αἰ. στρογγύλη.
... ἡ. μ. ε. ρ. η. σ. ῖ. ω. σ. . . . . μ. ο. μί. . . . . ἀ. φ. ἑ. β. ε. α. ε. . . . . εἰ. ἰ. τ. ἡ. τ. ἀ. χ. η. :
... ρ. ο. ω. ῖ. ῥ. σ. η. . . . . ἑ. ὦ. κ. . . . . σ. τ. α. χ. ῖ. ω. κ. . . . . δ. ε. αἰ. τ. ρ. ο. γ. ῖ. α. κ. . . . . τ. ὦ. κ.
... φ. ὦ. ω. κ. . . . . ἀ. γ. γ. αἰ. . . . . μ. ο. μί. . . . . εἰ. ἰ. τ. ὁ. τ. διαχωρισμὸς τοῦ μαρῶτος.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

..... Δὲν ..... ἐ. τ. ρ. αἰ. γ. ο. ν. δ. οῦ. ν. τ. ο. τ. ρ. α. γ. οῦ. δ. τ. α. . . . .

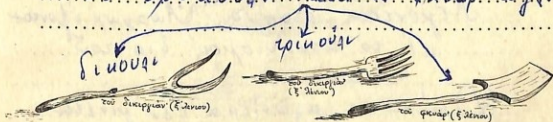
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταίρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Δὲν. ὑ. φ. αἰ. ρ. χ. εἰ. ....

ἰ. ἰ. ὁ. ὦ. κ. τ. ῖ. κ. ἡ. . . . . ἀ. φ. ὁ. . . . . ἰ. ε. ν. αἰ. . . . . μί. αἰ. . . . . ἀ. φ. ὁ. τ. ὁ. σ. ὁ. ὁ. . . . .

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοησμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

... ὁ. ἰ. . . . . ἀ. γ. αἰ. κ. ε. σ. μ. ἑ. ὁ. κ. . . . . δ. τ. αἰ. τ. υ. εἰ. . . . . γ. ἑ. γ. α. σ. αἰ. κ. . . . . φ. ρ. ῖ. ω. μ. α.
... ἰ. ὁ. . . . . γ. ρ. εἰ. ὦ. κ. αἰ. . . . . δ. ὦ. κ. ὦ. κ. αἰ. κ. . . . . μ. εἰ. . . . . τ. ὁ. . . . . δ. ε. μ. οῦ. ὦ. κ.
... ἰ. ὁ. . . . . τ. ρ. εἰ. μ. οῦ. ὦ. κ. . . . . μ. ο. μί. . . . . τ. ὁ. . . . . ἡ. μ. ν. ὦ. κ. . . . . τ. ὁ. φ. ρ. ῖ. εἰ. ὦ. κ.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

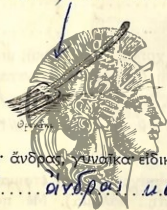
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο.....

Ὁ εὐφημαζόμενος σωρός ἔχει
εὐφῆμαι βρογχύον
Δεὺ γίνεταί μακρὸν ἐθιμον.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Τὸ ἀνέμισμα γίνεταί με
τὰ τὸ βιμράνι ὡς μακρὸν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχνᾶ ἄνδρας καὶ γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δευτερον ἁλῶ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Λέγονται σταχὺα ἀποχωρίζεται
μέτ' τοῦ κωνίσματος διὰ τοῦ
ποδαίου.....

Δεύτερον ἁλῶνισμα δὲν γίνεταί.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο . . . . .

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; . . . . .

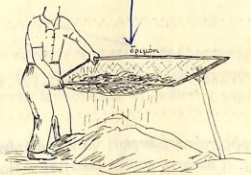
Ἡ διαλογή γίνεται μετὰ κόμπινα,

ἔπειτα γίνεται τὸ δριμόνισμα.

μετὰ δριμόνι ἢ τριμόνι καὶ τὸν
ἐριώρη

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Γίνεταί. σωρός. ἀνίσταται. ἀπὸ τὰ δοκίμια
καὶ τοῦ μέρους. οἱ φτύνονται
στα. σταυροί

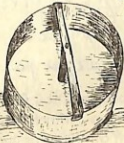

Ἐπειτα μεταφέρθη εἰς τοὺς

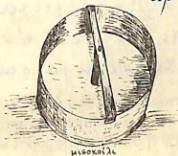
ἀποθήκην. καὶ ῥίχνεται εἰς τὰ ἀμάξια
ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος εἰς τὰ ἀμάξια

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Στο' αἰώνι. ἤρρετο ὁ δεματιστής
 ἐφύγε. μέ. τό. κατὰρ. καί
 ἐφύγε. εἰς. ἀκὰδαι. ἐφαίρε.
 τό ἄμυρον καὶ τὸ δεμακόν 10% εὐτοκόν 30%

μυσοκόλλε

κούελοι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο, 2 ο. δεμάδες καὶ 2 ο. δεμάδες
 β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο καθωρισμένον
 γ) τὸ γυφτιάτικο
 δ) τὸ ἀλανιάτικο κατ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν).....

Μέ. τό. κατὰρ.
 Μοναί. ε. δεμακόν. τό. ταγόν. δη. 2 ο. δεμάδες

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς).....

Μωεθμενέτο... ἐν τῷ... πῶς... ἀκὰδαι.
 εἰς... καὶ... ἀμωαί. καὶ... Σκε. χί. φ. καὶ... σῆμα

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Σ. τὸν ἀνακλινόμενον...
 ...ὡαί ντα... ἐξένετο... κοινὰ... εἰς...
 ...αἰ. γων...

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

... Ἡ διαλογὴ... τὸς... ἑωρὸν... γένεσιν...
 ... μετὰ... τὸ... ἀλόνισμα... ἔπειτα... εἰς...
 ... αὐτὸ... διαδεύεται... τὸ... μετὰ... σταχύναι

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμνα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... Μόνον... εἰς... ἀνωμαλίας...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

... τὸν... Κυριακῇ... εὐν... ἀνωμαλίας...

... εἰς... κοινὰ... (ὡφαιεῖα)... εἰς...

... νύκτα... ὡφαιεῖα... εἰς... 8.30 μ.μ. ἀρτῶται

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Ἡ φωτιά αὐτὴ λέγεται ἀφανός...

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;...

Τὴν ἀνάπτουν τὰ μεράκια
ὡαὶ δὲ αἱ

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖου μέρους;.....

Τὰ συλλέγουν ἐκ τῶν ἀροτῶν
καὶ ὡαὶ δὲ τοὺς δίνουσι καὶ οἱ χωρικοὶ

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τὰ καὶ βαρύνει σὲ κατὰ μὲν, τὰ
βαρύνει σὲ κατὰ μὲν, τὰ
βαρύνει καὶ ἀνάβουσι καὶ φωτίζονται

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχαί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

Φωνεῖς - θόρυβος - καὶ εὐχαί - λέγονται
διὰ τὸ φῶς καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ θερμὸν

καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ θερμὸν

καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ θερμὸν

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Πηδήματα καὶ εὐχαί καὶ εὐχαί καὶ εὐχαί
καὶ εὐχαί καὶ εὐχαί καὶ εὐχαί

Χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν φωτιά - τραγουδοῦντες

καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ θερμὸν

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

Μόνον φύγον.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Δὲν εἰς οὐσίαι ὁμοιώματα.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΙΘΕΟΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΙ ΣΧΟΛΕΙΟΝ
Β' ΕΚΠΑΙΔ. ΠΕΡ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Αριθ. Πρωτ. 2312

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ
ΤΟΝ ΚΑΤ' ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΕΙΣ
Ανδρέας

Χειρόγραφον συζητήσεως ἡμῶν χειρῶν ἐργασιῶν
καὶ καὶ ἑξῆς ἀποφάσεις

Σχετικῶς μὲ τὸ ὄργωμα, τὸν Αὐγουστον μήνα αἱ ὁ καιρὸς
εἶναι ὁσιερός γινώσκοντες τὰ δύο βόια εἰς ζύγιον ἀγέει καὶ βόιο-
με καὶ τὸν γῆρὸς εἰς βόια μὲ ζύγιον γέγει με δύο κόμης
εἰς καὶ τὸ μέρος καὶ τὰ δέοντα.

Ζεύοντες τὸ ἀγέει. Ἐμφανισθεὶς βάντες ἀντιπροσώπων καὶ γω-
ρίαι σιδερένια καὶ ἀρχίζοντες τὸ ὄργωμα.

Ὁ ἀνδρῶνος ὁ ὅσος ἀρχίζει γιὰ τὸ ὄργωμα ἔχει καὶ τὴν
βουλήντα ἢ διέντα.

Στὸ ἄντρον ἔμφανισθε ἔχει μία πλοῖον γιὰ τὰ περὶ τὰ
βόια. Ὁ ὅσος τῆς διέντα ἔχει μία ζύγιον σιδερένια γιὰ
τὰ ζύγιον τὸ ἀγέει καὶ τὸ γῆρ.

Ἐνα ὄργωμα πάντοτε τοῦ ἄντρον. Ἄμα περὶ τὸν ὅσον
ἀνδρῶνος τὸ 6^ο καὶ ἔχον καὶ ἄντρον αἰάνει ἢ πλοῖον δ' ἀρχίζοντες
ἀπὸ τοῦ πρώτου τοῦ ἄντρον καὶ πάντοτε τὸ ὄργωμα καὶ σιδερένιον
τοῦ σιῶν. Καὶ πάντοτε μία σιδερένια μὲ αὐτὴν καὶ τὰ σιδερένι-
ον τὸ σιῶν. Δὲν ἔχοντες ἀρὰ δυνάτο γιὰ τὰ μέρη μας εἶναι
πορὶ πλοῖον.

Μαζί καὶ πάντοτε καὶ δύο ἄλλους ἀνδρῶνους ὅτι γιὰ τὰ σιῶν
σιῶν γιὰ τὸν σιῶν ἀρὰ σιῶν μὲ πλοῖον γιὰ τὰ πλοῖον
βουλή ὁ σιῶν.

Μαζί καὶ πάντοτε τὸ γαῖον καὶ πορὶ μὲ τὸ πλοῖον μὲ
τὸ σιῶν τὸ γῆρ τὸ νερὸ γῆρ καὶ ἔχει ἢ αὐτὸ. (καὶ τὸν σιῶν)
Ζεύοντες δὲν πάντοτε μαζί καὶ γιὰ τὸν πλοῖον σιῶν (πλοῖον)
εἰς σιῶν. Τὰ πλοῖον εἶναι γιὰ τὸν σιῶν.

Προπὺ τοῦ ὄργματος τὰ χωρὶς καὶ πλοῖον μὲ πλοῖον
ἀπὸ τὰ πλοῖον. ἢ βόιο καὶ πλοῖον καὶ πλοῖον.

Ὅσον ἔχοντες ἢ ἀνδρῶνος πλοῖον καὶ τὰ βουλήντα ἀπὸ
τὰ ἀνδρῶνος. Καὶ δὲ σιῶν μὲ πλοῖον.

Ἀρχίζει ὁ δόρος. Οἱ γυναῖκες δερξοῦν μὲ δρεσάνια. Οἱ ἄνδρες δύνουν τὰ χερσὶνάς τε δερμάτια.

Ἀμα τελεῖται ὅσο τὸ χωρὶς ἀπὸ τοῦ δέσμου ἀρχίζει μὲ τὸ ἄδοχο ἢ τὸ γαῖδουράκι ἢ ἡμίονο καὶ τὰ μεταφέρει εἰς ἀγῶνα γιὰ ἀγώνισμα.

Ἀπὸ τελεῖται ὅσα τὰ χωρὶς ἀπὸ δέσμου (μόνοι μας) καὶ μεταφορά εἰς ἀγῶνα τότε ἀρχίζει τὸ ἀγῶνα.

Βαίνει 80 ἡμίονοι δερμάτια μέσα εἰς ἀγῶνα. Ὅσοις ἔχει ἄδοχο συμμεῖν, καίτε σέρμαρο, δηλαδὴ βοηθεῖ ὁ ἕνα εἰς τὸν ἄλλον εἰς ἀγῶνα καίτοι μὲ 2 ἄδοχα ἢ βοῖα. Ὅσοι δὲν ἔχουν ἄδοχα βαίνουν δύο βοδία.

Γιὰ τὸ μέγεθος τῶν δημοκρατικῶν ἐφαρμόζεται ὡς μονὰς μετρίσει τὸ ταχαῖρ (20 βιαῖδες).

Τραγοῦδια δὲν δέχονται γένος οὔτε εἰς ὄργανον οὔτε εἰς ἀγῶνα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Στὸ θέατρον τραγοῦδια εἰς τὸν γένος καὶ τὰ θεατρίων. Ὅταν ἀγωνισθῇ κατὰ τὸ ρυθμὸν 2 βυρσῶν, ἕνα δεξιά καὶ ἕνα ἀριστερά καὶ ἀρχίζει τὸ ρίχνισμα μὲ διὰ τὰς φύλας καὶ τὸ ρυθμὸν μὲ ρυθμὸν φύλον.

Ἄν μὲν ἀπὸ τὸ σωματικὸν μὲ τὸ δάρεν, δύο φύλα εἰς ἑκάστην δύο φύλα καὶ ρυθμὸν καὶ ἕνα βυρσῶν, καὶ ρίχνοντε δύο βυρσῶν μία ἀπὸ τὸ ἕνα φύλον καὶ μία ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Βαίνουν 2 βυρσῶν καὶ ἡμίονοι εἰς ἴδιο σπείον ἐννοεῖται ὁ δόρος καὶ ἡ γυναῖκα.

Ἐπειτα καὶ δερματίζοντε μὲ τὸ ρυθμὸν καὶ ρίχνοντε μὲ τὰ μὲν καὶ ἀπὸ γενεῆ καὶ ὁ ἑκάστη ἀπὸ γενεῆ γιὰ νὰ κέρησιν ἢ ἔρα. Ὁ ἑκάστη ἡμίονος εἰς τὸ πρῶτον ἢ εἰς τὸ δεύτερον 27

Ἐπειτα γίνεται τὸ σπείον καὶ μεταφέρεται εἰς ἀγῶνα καὶ τὰ ἔχομε εἰς σπείον, καὶ εἶναι καὶ εἰς σπείον 4 δέσμων. Τὸ παραμῶνι. Τὸν Μοῖνον ἀρχίζει τὸ ὄργανον γιὰ τὸ παραμῶνι.

Για να σωθούμε το μαγαζάκι χρειάζεται το διάβασι (γίνεται ένα όργανο και μετά από 10 ήμερες περίπου γίνεται δεύτερο άγγι). Έπειτα σβαίρεται. Έβαβα δεν έχομε. Ίκόβομε μία τούβα (μαδαβι όζουατρο) άπό κουράρι βάφομε και μία μέγα βάρια το βένομε στο ζυγό και με τα βόδια το σβαρίφομε.

Για να σβαρδή το μαγαζάκι πρέπει να βρούν οι κουκουρούτις (κουκουρούτις). Δεν σβαίρεται όσως το σταφι άλλα βωγιά.

Μωροστά απράντι ό ζωρίτης (ό άνθρωπος που όργιζει) και άμαροδιδι όσινδεν δεύτερος που ρίχνει στην αύραμα ένα-ένα σωρι για να μην πάν μαζί.

Μόλις τελειώσει ή σωρά το ζατασβαρίφομε για να συλωσθή για να μην σαρωθή άπό τα κουριά.

Μετά άπό είκοσι ήμερες το σβαίρομε με τα ιβανιά. Ούτε κοτίζονται πόσω έρριζώνι βόιας.

Τον Αύγουστο όταν σβείνι άνωσθη κόβουν την μαγαριά (το σβάνι μέρι) βέντα βεραβία και μεταφέρουν στην άχρηστα. Το πάνω μέρος με τον καρπό το άρνινομε για να γινθή άπόρη το άσταχν. μέχρι τον Σεπτέμβριο.

Τότε μαζύομε μία-μία ρόια και τις ρίχνομε στο τρυβά που έχομε στο άρο. Όταν ό τρυβάς γεμίση τα άδειάζομε στο σωρό που έχομε άρχισι να μαίνωμε και που έμει στο χωράφι.

Μωροί να γίνουν 5-10 σωροί ανάλογα πόσο μεγάλο ήταν το χωράφι. Όταν τελειώσωμε άπό όλο το χωράφι, μαζεύομε τους σωρούς σε μεράδα σαμιά και μεταφέρουν με το ζυγό στο άλώνι. Η πάνω μαγαριά μένει στο χωράφι και τρώγεται άπό τα βόδια. Οι ρόιες στο άλώνι ζερζιζονται. Τα βύζα μεταφέρονται στην άχρησταμαβία όσον έχομε τις μαγαριές άπό τον Αύγουστο.

Χρειαζονται για τροφή τον χειμώνα για τα ζώα.

Άρνινομε τις ρόια 6-7 ήμερες και μαζεύεται μαζάι. Έπειτα σβαίρομε με το βάρη δηλαδή το βιτβουαζιφομε.

Χωρίζονται το σωστό από τα τσούμαρα. Τα τσούμαρα (αυτό που μένει όταν βρουν το σωστό) μεταφέρονται στο σωστό και χρησιμοποιούνται στη φωτιά.

Το σωστό από το αχνιστό διαφέρει 3-5 ημέρες. Την νύκτα μαζεύεται και το σκουρόμε με σαπίδες ή σάκιμα (από σίμαρι) Σαπίδα ή σάκιμα είναι οι βασικοί της σιμαρίας.

Την άρση ημέρα αράχνεται ζανά. "Όταν διαστή και το μεταφέρουμε εις τα σιμαρία.

Αν βρέχει συνεχώς σκουφεται με σάκιμα και σκουρόμε μέγα και υραγιστό.

Από της Τουρκοκρατίας μέχρι το 1960 το όργωμα, η σπορά, το αράχνισμα, βγίνετο όπως άνωτέρω περιγράφεται.

Από το 1960 μέχρι σήμερα το όργωμα και η σπορά γίνεται με το φούνο άρσος που με το λάβια ως και άρσος, έπειτα δίνονται δυο κατή ή με το βάσις και μετά εις το αράχνισμα.

Το αράχνισμα με μηχανιστική μηχανή και μεταφέρονται εις δίσκον μωρίση τα σιμαρία με μηχανιστική μηχανή.

Φωτιές Τών άπόψεων το υραγινό και το κυνό (πυράγος)

Ανάβεται μία φωτιά στο μόνιμο (αγαθό το χωριό).

Δέν απδα κανείς άρσος χορεύουν γύρω-γύρω μαζα-ρεμένοι παραπέρα με μάστιγες χυρωσίνιες, σπέρτα έτοιμες.

Στο χορό μωροστά ήταν οι άνδρες και άίσω άμοροδοσας οι γυναίκες και τέχνητα τα κορίτσια.

Έτραγουδούσαν τό:

Ψιγέ αχνέ μου μα βουρά
ωδς σκουμώφουν το σωστό
οι διαβός οι διαβός οι μαγορέροι.
μέ το χόνν το σκουμώφουν
μέ τη μίτη το μωρίζουν

Συνεχίζουν με άλλα τραγούδια.
Όωι τό: Βράδα μένει στο ποτάμι.
και ο ήλιος την αγναντεύει
από μια γησιόραχούλα
και αΐσει και τη καρτέρεσε
ε'ίνα σενό σουδαι.
Δός μου βράδα τό βράι
τα' δύο σου μαύρα μάτια
δός μου βράδα τό βράι.
Αύτα συνεχίζονται αύριον και σήμερα.

Αναρχικοί Ιωαννίνων έπαρχία Δωδώνης.

- 1) Γεωργιος Νικολάου Τριόμας 74 ετών
απόφοιτος Σχολειού γεννηθείς και κατοικούν
εις Αναρχίκοι (Βουλγαρία) τῶν Πάδερων Μοναχών
- 2) Δημήτριος Εύαγγ. Ζαρέμης 90 ετών
γΔημοκρατίας γεννηθείς και κατοικούν εις Αναρχίκοι
- 3) [Πέτρος Γρηγορίου Κομωίτας διδάσκαλος Αναρχίκοι
Η συλλογή αυτή έγινε από 7-1-1970 έως 3-3-1970]

Εν Αναρχίκοι τη 3^η Μαρτίου 1970

Πέτρος Ποντ. Κουλάκης
Αναρχικός